

Influensa- och pneumokockvaccination Sörmland 2020/2021 – medicinsk information från Smittskydd Sörmland

Tisdagen den 3/11 startar vaccinering av riskgrupper mot influensa och pneumokocker

Vaccinering mot influensa

Syfte med influensavaccination: Influensavaccination rekommenderas till riskgrupper för att förhindra sjukhusvård, komplikationer av och död i influensa. Vårdpersonal och nära anhöriga till riskpatienter rekommenderas också vaccination, för att minska risken för spridning till riskgrupper.

Följande vacciner är aktuella för vaccination mot influensa:

Vaxigrip Tetra® Godkänt från 6 månaders ålder.

Vaxigrip Tetra är ett inaktiverat fyrvalent vaccin vilket innebär att skydd skapas mot 4 influensastammar: två A (H1N1pdm09 och H3N2) och två B-stammar. Det innehåller 15 µg hemagglutinin. Vaccinet ges intramuskulärt och doseringen är 0,5 ml x 1 till både vuxna och barn från 6 månaders ålder. Barn under nio års ålder som tidigare *inte* är influensavaccinerade ska ges två doser med minst en månads mellanrum. Se Fass för fullständig information.

Fluzone-HD® Godkänt för personer som är 65 år och äldre. Avsett för personer boende på SÄBO i Sörmland. I Sörmland erbjuds personer 75 år och äldre på SÄBO detta vaccin.

Fluzone-HD® är avsett att ge ett bättre immunsvaret hos personer som är 65 år och äldre. Vaccinet innehåller fyra gånger mer hemagglutinin, 60 µg per dos, än exempelvis Vaxigrip Tetra®. Fluzone-HD® är ett inaktiverat fyrvalent vaccin vilket innebär att skydd skapas mot 4 influensastammar: två A (H1N1pdm09 och H3N2) och två B-stammar. Vaccinet ges intramuskulärt och doseringen är 0,7 ml x 1. Biverkningsspanoramats är det samma som för våra vanliga vacciner mot influensa förutom att något fler personer kan få de lindriga biverkningarna. Se bifogad information på engelska för fullständig information. I Europa kommer vaccinet att säljas från säsongen 2021/2022 under ett annat namn, Efluelda®, som finns i FASS. En skillnad mellan dessa vacciner är att Fluzone-HD® enbart kan ges intramuskulärt. Studier sedan 2013 i USA har visat att högdosvaccin ger ett högre antikroppssvar hos äldre personer. Uppföljning i USA har visat att de som fått högdosvaccin resulterat i färre inläggningar på sjukhus och färre komplicerande infektioner jämfört med de personer som fått vanligt vaccin mot influensa. Fler än 14 miljoner personer har vaccinerats med Fluzone-HD i USA. Fluzone-HD levereras i 10 pack i förfylld spruta utan nål.

Fluenc tetra® är ett levande försvagat fyrvalent vaccin som kan ges nasalt till barn 2-17 år men den bästa skyddseffekten uppnås hos förskolebarn. Doseringen är 0,1 ml i vardera näsborre. Barn som tidigare *inte* är influensavaccinerade ska vaccineras två gånger med minst en månads mellanrum. Barn med svår äggallergi, kraftig immunsuppression eller svårare obstruktiva besvär bör inte ges detta vaccin.

Följande grupper ska erbjudas kostnadsfritt vaccin:

- **Personer födda 1955 eller tidigare**
- **Alla gravida kvinnor efter graviditetsvecka 16** (eller tidigare om den gravida ingår i riskgrupp nedan när influensasäsongen börjar)
- **Vuxna och barn över 6 månader med följande sjukdomar eller tillstånd:**
  - kronisk hjärtsjukdom
  - kronisk lungsjukdom, såsom KOL och svår astma
  - andra tillstånd som leder till nedsatt lungfunktion och sekretstagnation (till exempel extrem fetma, neuromuskulära sjukdomar eller flerfunktionshinder)
  - kronisk lever- eller njursvikt
  - diabetes mellitus med dålig metabol kontroll
  - tillstånd som innebär kraftigt nedsatt infektionsförsvar på grund av sjukdom eller behandling
  - Hushållskontakter till personer med kraftigt nedsatt immunsvär (exempelvis Person med akut leukemi eller nyligt benmärgstransplanterad person)
  - All personal inom vård och omsorg som arbetar nära patienter och omsorgstagare med ökad risk för allvarlig influensa

Prioritering vid vaccinbrist

Vid begränsad vaccintillgång bör vaccindoser reserveras för vaccination av riskgrupper samt all personal inom vård och omsorg som arbetar nära patienter och omsorgstagare med ökad risk för allvarlig influensasjukdom. Det är därför viktigt att kunna omfördela doser mellan olika platser inom regionen och följa tillgången.

Om en prioritering mellan riskgrupperna behövs på grund av brist på vaccin, rekommenderar Folkhälsomyndigheten följande prioriteringsordning:

1. Medicinska riskgrupper, det vill säga gravida efter graviditetsvecka 16 samt därutöver vuxna och barn från 6 månader med de sjukdomar eller tillstånd som bedöms öka risken för allvarlig influensasjukdom enligt listan ovan
2. Personer 65 år och äldre som inte ingår i de medicinska riskgrupperna
3. Hushållskontakter samt sjukvårdspersonal som arbetar nära personer med kraftigt nedsatt immunförsvar
4. All annan personal inom vård och omsorg som arbetar nära patienter och omsorgstagare med ökad risk för allvarlig influensasjukdom.

Tid till skyddseffekt av influensavaccination:

Det tar ca två veckor innan optimal skyddseffekt uppnås och effekten består cirka tre månader för att därefter succesivt avta under tre månader. Så länge influensan sprids i samhället finns det vinster att vaccinera riskgrupper, alltså ofta även efter jul/nyårshelgen.

Biverkningar: Den vanligaste biverkan är lokal ömhet i armen 1-2 dagar efter vaccination. Inga allvarliga biverkningar är kända av säsongsinfluensavaccinet.

Allergier: Alla vaccinatörer ska ha tillgång till omedelbart adrenalin och kunna hantera en anafylaktisk reaktion. Personer som tidigare har reagerat med anafylaxi efter vaccinering, mediciner eller föda bör remitteras till infektionsmottagningen respektive barnallergimottagningen. Det gäller även de som är överkänsliga mot de i vaccinet ingående komponenterna, men detta är ytterst ovanligt. Personer som är äggallergiska, men inte har reagerat med anafylaxi, kan vaccineras med inaktiverat influensavaccin på vanligt sätt.

Patienter som behandlas med antikoagulantia kan vaccineras intramuskulärt förutsatt stabila värden/situation avseende blödningsanamnes. Tryck mot muskeln efteråt i några minuter. Subkutan injektion (s.c) är ett alternativ vid tveksamhet men s.c. injektion ger generellt sämre immunsvär.

Medicinskt huvudbudskap angående influensavaccination: Påminn riskgrupper om vaccination. Syftet är att om möjligt förhindra influensa men framförallt lindra sjukdomsförloppet för att slippa sjukhus-, IVA-vård och död. Forskningsstudier visar att influensavaccinering skyddar mot att insjukna i hjärtinfarkt och stroke i den äldre åldersgruppen, vilket illustrerar den belastning influensasjukdomen utgör på kroppen. Högravid som får influensa har större risk att få infektionskomplikationer men även att barnet föds för tidigt. Studier visar också att en trygg rekommendation angående vaccination från vårdpersonal ökar sannolikheten att riskpatienter vaccinerar sig mot influensa.

Högdosvaccin mot influensa minskar sjukligheten hos personer som är 65 år och äldre. Då vi har 2000 doser högdosvaccin och då det finns lite drygt 2000 personer som är 75 år och äldre på SÄBO i Sörmland så erbjuds Fluzone-HD till personer 75 år och äldre på SÄBO.

Personalvaccination mot influensa

Observera att vaccination av personal i vård- och omsorg innebär ett ökat skydd för patienter och samtidigt minskar det risken för att bli smittad under arbetstid.

I år vill vi även ha ett fokus på att medarbetarna i nära kontakt med patienter erbjuds vaccination.

Vaccinering mot Pneumokocker

Regionfullmäktige beslutar att vaccinet Pneumovax® mot pneumokocker ska erbjudas kostnadsfritt till alla som fyller 65 år o år och de riskgrupper som Folkhälsomyndigheten identifierat.

Pneumovax är ett 23 valent (har effekt mot 23 av drygt 90 olika pneumokock serotyper) polysackaridvaccin som ger skydd mot invasiv infektion av pneumokocker och ett visst skydd mot lunginflammation orsakad av pneumokocker.

Dos: 1x0,5 ml intramuskulärt eller subcutant till personer som är 2 år eller äldre.

Det är vanligt med lokala biverkningar som ömhet, rodnad men mycket ovanligt med allvarliga biverkningar. För mer information läs FASS.

Personer med hög risk för pneumokockinfektion kan behöva ytterligare vaccination med ett annat vaccin Prevenar 13®. Prevenar 13® ingår inte i erbjudandet under influensa och pneumokockvaccinations kampanjen.

Särskilda tidsintervall ska hållas mellan Pneumovax® och Prevenar 13® vaccination om dubbelvaccination är aktuell.

Se lathund: <https://samverkan.regionsormland.se/siteassets/halsa-och-varld/smittskydd/a-o/pneumokocker-vaccination/pneumokockvaccination-lathund-sormland---sep-2020.pdf>

Alla som ingår i nedan grupper rekommenderas kostnadsfri vaccination med Pneumovax®

- Ålder 65 år och äldre
- Avsaknad mjälte eller icke fungerande mjälte
- Skallfraktur eller likvorläckage
- Kronisk hjärt-, lung- eller njursjukdom
- Cochlea implantat inopererat för förbättrad hörsel
- Levercirrhos - skrumplever
- Diabetes
- Nedsatt immunförsvar p.g.a. sjukdom eller medicinering (exempelvis HIV, Lymfom och cellgiftbehandling)

De som hör till följande grupper kan rekommenderas kostnadsfri vaccination efter individuell bedömning.

- Personer med alkohol- eller drogmissbruk
- Rökare
- Svetsare utsatt för toxisk rök

Beställning av vaccin: Vaccin ska beställas så snart möjligt, det gäller särskilt Fluzone-HD® och Pneumovax®. Hälsoval ger separat information om hur beställning till vårdcentralerna sker. För övriga enheter görs beställning av influensavaccin enligt normalrutin i Proceedo.

Registrering av vaccination: Alla som ger vaccination i Region Sörmland ska registrera detta snarast i Svevac, för möjlighet till utvärdering av vaccinationstäckning. Hälsoval informerar om registrering.

Ersättning för vaccination mot influensa och mot pneumokocker med Pneumovax®: Det finns ett politiskt beslut om att vaccinatör ska erhålla 150 kr i ersättning för given dos vaccin till person i riskgrupp. Hälsoval informerar om hur ersättning erhålls.

Övergripande kommunikationsaktiviteter:

Praktisk information om bokning samt information om kommunikationskampanjen skickas till vårdcentralerna från Hälsoval.

Till allmänheten kommer all information om vaccinering och hur man bokar tid att finnas på 1177.se. Det är vår huvudkanal för information. Det är också där man bokar sin tid för vaccinering. Runt den 20 oktober informerar vi även brett i sociala medier, tidningen Min Hälsa, busskärmar och väntrumsskärmar. Samtliga hushåll där minst en person är född 1955 eller tidigare kommer också att få ett vykort i brevlådan med uppmaning om att vaccinera sig.

Vi kommer att ta fram affischer med grundläggande information om vaccineringen till de olika riskgrupperna samt översättning på olika språk. Dessa kommer att finnas tillgängliga på samverkanswebben senast 9 oktober.

Från och med den 20 oktober är det viktigt att det går att boka tider för vaccination på 1177.se. Alternativ till bokning av tider på webben för dem som inte har tillgång till webb håller just nu på att arbetas fram och kommer att kommuniceras tydligt till vårdcentraler och befolkningen.

De som saknar Bank-Id eller internetuppkoppling kommer att få ringa kontaktcenter och få hjälp med bokning av vaccinationstid.

Vi kommer att informera medarbetare på Insidan om vad som gäller kring vaccineringen och tillhandahålla frågor och svar.

Stort tack för hjälpen till alla som vaccinerar och administrerar denna viktiga smittskyddsinsats!

Signar Mäkitalo
Smittskyddsläkare